

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 54/08-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. februára 2008 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti L., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. J. F., B., vo veci namietaného porušenia jej práva na pokojné užívanie svojho majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd schválením článku V zákona č. 309/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, a ktorým bol doplnený zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 212/1995 Z. z. o koncesionárskych poplatkoch a o zmene zákona č. 468/1991 Zb. o prevádzkovaní rozhlasového a televízneho vysielania v znení neskorších predpisov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 225/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 320/1996 Z. z., zákona č. 188/1999 Z. z., zákona č. 241/2003 Z. z. a zákona č. 96/2006 Z. z., Národnou radou Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti L., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. septembra 2007 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti L., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho práva na pokojné užívanie svojho majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) schválením článku V zákona č. 309/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, a ktorým bol doplnený zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 212/1995 Z. z. o koncesionárskych poplatkoch a o zmene zákona č. 468/1991 Zb. o prevádzkovaní rozhlasového a televízneho vysielania v znení neskorších predpisov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 225/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 320/1996 Z. z., zákona č. 188/1999 Z. z., zákona č. 241/2003 Z. z. a zákona č. 96/2006 Z. z., Národnou radou Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“).

V úvode sťažnosti sťažovateľka ozrejmuje skutkové okolnosti prípadu a v súvislosti s tým uvádza, že „v súlade so svojím podnikateľským zámerom uzatvoril dňa 15. 07. 2005 so Slovenským rozhlasom rámcovú zmluvu o postúpení pohľadávok.

Predmetom vyššie označenej rámcovej zmluvy bolo postúpenie pohľadávok -nezaplatených koncesionárskych poplatkov - postupcom Slovenským rozhlasom postupníkovi akciovej spoločnosti L. Zmluva bola uzatvorená podľa ust. § 524 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník). Generálnym riaditeľom postupcu bola citovaná zmluva podpísaná dňa 15. 07. 2005 a členmi predstavenstva postupníka o deň skôr, teda 14. 07. 2005. Spoločnosť L., a. s., bola zvolená Slovenským rozhlasom za zmluvného partnera na základe výsledkov obchodnej verejnej súťaže vedenej podľa ust.

§ 281 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. (Obchodný zákonník), ktorá bola vypísaná dňa 30. 06. 2005, pretože splnila stanovené podmienky a ponúkla za predávané pohľadávky najlepšiu odplatu (100 % nominálnej hodnoty istiny pohľadávky).

Je potrebné uviesť, že prevod akcií bol vykonaný v súlade so zákonom č. 176/2004 Z. z. (zákon o nakladaní s majetkom verejnoprávnych inštitúcií a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 259/1993 Z. z. o Slovenskej lesníckej komore v znení zákona č. 464/2002 Z. z.). Ustanovenie § 13 ods. 1 písm. 1) cit. zák. oprávňuje štatutárny orgán verejnoprávnej inštitúcie postúpiť jej pohľadávky bez predchádzajúceho písomného súhlasu samosprávneho alebo iného kolektívneho orgánu, ak odplata je vyššia ako 80 % nominálnej hodnoty pohľadávky.

Podľa bodu 4.1 rámcovej zmluvy sa Slovenský rozhlas zaviazal postúpiť spoločnosti L., a. s. pohľadávky z koncesionárskych poplatkov, pravosť ktorých bola potvrdená auditom pohľadávok z koncesionárskych poplatkov a ktoré boli podrobne špecifikované čo do totožnosti dlžníkov, výšky pohľadávky ku dňu postúpenia pohľadávky a overenia právneho titulu pohľadávky v číslovaných realizačných zmluvách uzatváraných následne v dohodnutých termínoch. Záväzný vzor realizačnej zmluvy, ktorá bola uzatváraná zmluvnými stranami po doplnení zoznamu postupovaných pohľadávok, tvoril prílohu rámcovej zmluvy. Podľa bodov 4.1.1 a 4.1.2 rámcovej zmluvy sa zmluvné strany dohodli na obchodnom modeli, v zmysle ktorého realizačná zmluva č. 1 zahŕňa všetky auditom potvrdené pohľadávky z koncesionárskych poplatkov, ktoré budú evidované v databázach Slovenského rozhlasu ku dňu jej podpisu, pokiaľ boli preverené auditom pohľadávok z koncesionárskych poplatkov a bude uzatvorená najneskôr do tridsiatich dní odo dňa vykonania auditu. Realizačná zmluva č. 2 bude uzavretá najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa podpisu Realizačnej zmluvy č. 1 a zahŕňa všetky auditom potvrdené pohľadávky z koncesionárskych poplatkov, ktoré budú evidované v databázach Slovenského rozhlasu za obdobie odo dňa nasledujúceho po podpise Realizačnej zmluvy č. 1. Ďalšie nasledujúce Realizačné zmluvy budú uzatvárané vždy najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa podpisu predchádzajúcej Realizačnej zmluvy.

Podľa špecifikovaného zmluvného modelu došlo medzi zmluvnými stranami dňa 20. 09. 2005 k uzatvoreniu Realizačnej zmluvy č. 1 a dňa 27. 01. 2006 k uzatvoreniu Realizačnej zmluvy č. 2. Kópie oboch zmlúv prikkladáme v prílohe.

Realizačnou zmluvou č. 1 došlo k postúpeniu 265.362 pohľadávok Slovenského rozhlasu z koncesionárskych poplatkov na spoločnosť L. a. s. za uhradenú odplatu v sume 91.619.930,- Sk. Konkretizácia pohľadávok bola zachytená na CD nosiči, ktorý odovzdal postupca postupníkovi tak ako to potvrdzuje Protokol o odovzdaní hmotného nosiča informácií so zoznamom postúpených pohľadávok k Realizačnej zmluve č. 1 zo dňa 20. 09. 2005. Protokol je súčasťou Realizačnej zmluvy č. 1 a jeho kópiu prikladáme v prílohe.

Realizačnou zmluvou č. 2 došlo k postúpeniu 90.555 pohľadávok Slovenského rozhlasu z koncesionárskych poplatkov na spoločnosť L., a. s. za uhradenú odplatu v sume 14.136.760,- Sk. Konkretizácia pohľadávok bola zachytená na CD nosiči, ktorý odovzdal postupca postupníkovi tak ako to potvrdzuje Protokol o odovzdaní hmotného nosiča informácií so zoznamom postúpených pohľadávok k Realizačnej zmluve č. 2 zo dňa 13. 03. 2006. Protokol je súčasťou Realizačnej zmluvy č. 2 a jeho kópiu prikladáme v prílohe.

Na základe vyššie uvedeného záväzkového právneho vzťahu (obchodnej transakcie) sa sťažovateľ stal oprávneným vlastníkom 355.917 pohľadávok z koncesionárskych poplatkov. Každá pohľadávka je tvorená istinou, ktorú predstavuje nezaplatený koncesionársky poplatok za používanie rozhlasového prijímača a príslušenstvom, ktoré predstavuje majetkovú sankciu za nesplnenie povinnosti riadne a včas zaplatiť koncesionársky poplatok - poplatok z omeškania.“

Sťažovateľka ďalej upriamuje pozornosť na zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 212/1995 Z. z. o koncesionárskych poplatkoch a o zmene zákona č. 468/1991 Zb. o prevádzkovaní rozhlasového a televízneho vysielať v znení neskorších predpisov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 225/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 320/1996 Z. z., zákona č. 188/1999 Z. z., zákona č. 241/2003 Z. z., zákona č. 96/2006 Z. z. a článku V zákona č. 309/2007 Z. z. (ďalej len „zákon okoncesionárskych poplatkoch“), ktorý upravuje platenie koncesionárskych poplatkov za používanie rozhlasových prijímačov a televíznych prijímačov, vyberanie poplatkov, ich vymáhanie a sankcie za omeškание. V čase postúpenia pohľadávok sťažovateľke platila právna úprava, podľa ktorej ak platiteľ poplatku nesplnil povinnosť zaplatiť poplatok

za prijímač vyberateľovi poplatku vo výške ustanovenej týmto zákonom do 15. dňa v mesiaci, dostal sa do omeškania s platením poplatku. Ak bol platiteľ poplatku v omeškaní s platbou dlhšie ako dva mesiace a bol vyzvaný na jeho úhradu, veriteľ má právo požiadať platiteľa o zaplatenie poplatku z omeškania, ktorý u fyzických osôb predstavoval 5 000 Sk a u právnických osôb 15 000 Sk, a to za každý aj začatý mesiac omeškania, za každý prijímač, za ktorý bol platiteľ v omeškaní s platbou.

Sťažovateľka ďalej opisuje vývoj situácie po nadobudnutí vlastníckeho práva k postúpeným pohľadávkam a zmieňuje sa o tom, že sa v súlade so svojím podnikateľským zámerom rozhodla postupne uplatňovať jednotlivé pohľadávky spolu s príslušenstvom voči dlžníkom, čo medzi nimi vyvolalo masový odpor. Pod tlakom dlžníkov vznikol návrh zákona, ktorým sa mal okrem iného zmeniť a doplniť aj zákon o koncesionárskych poplatkoch tak, *„aby došlo spätne a bez náhrady k univerzálnemu a konečnému odpusteniu príslušenstva pohľadávok z koncesionárskych poplatkov všetkým dlžníkom“*.

Po prejdení príslušnými etapami zákonodarného procesu bola napokon schválená novela zákona o koncesionárskych poplatkoch pod č. 96/2006 Z. z., ktorá nadobudla platnosť 21. februára 2006. Predmetná novela zákona o koncesionárskych poplatkoch ustanovila náhradnú 60-dňovú dobu na zaplatenie dlžných koncesionárskych poplatkov, ktorá začala plynúť 21. februára 2006. Jej prijatím došlo zároveň k zmene v obsahu záväzkových právnych vzťahov tým, že sa *„retroaktívne znížila výška majetkovej sankcie“*, ale povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi sankciu ostala zachovaná.

Podľa tvrdenia sťažovateľky, ktorá v dobrej viere kúpila pohľadávky spolu s príslušenstvom v očakávaní úplného plnenia od dlžníkov, utrpela *„vyššie opísaným konaním a rozhodnutím NR SR značnú škodu na majetku, ktorá s prejavila znížením hodnoty nadobudnutých pohľadávok“*. Pod vplyvom následnej mediálnej kampane namierenej proti sťažovateľke odmietla väčšina dlžníkov realizovať v jej prospech akékoľvek plnenie.

V opise skutkových okolností veci pokračuje sťažovateľka ďalej takto:

„Dlžníci, ktorí si boli vedomí svojho záväzku a boli ochotní vykonať v prospech veriteľa plnenie, mali možnosť so sťažovateľom uzatvoriť zmluvu o novácii záväzku tak, aby výška poskytovaného plnenia vychádzala z rovnováhy medzi legitímnym obchodným záujmom veriteľa a reálnym sociálnym postavením dlžníka. V prípadoch, kedy dlžníci neboli ochotní plniť na dlh a nebolo ich vôľou pristúpiť k uzatvoreniu dohody, musel sťažovateľ (a to aj z dôvodu plynutia premlčacej doby) uplatniť svoje právo na miestne a vecne príslušnom všeobecnom súde.

Osoby s hlbším právnym vedomím si vo vzniknutej situácii uvedomili rozpor medzi verejne pertraktovanými informáciami a názormi, a skutočným stavom veci, ktorý jednoznačne vyplýval z aplikácie prijatých právnych noriem - zákona č. 212/1995 Z. z. (Zákon o koncesionárskych poplatkoch...) a jeho novelizácie zákona č. 96/2006 Z. z. Ich obavy o osud príslušenstva postúpených pohľadávok, ktorého výška časom narastala, ako aj znepokojenie nad hroziacim aritmetickým reťazením súdnych sporov o zaplatenie pohľadávok, vyústili do presadenia opätovnej zmeny ZoKP (zákona o koncesionárskych poplatkoch, pozn.).

Dňa 23. 04. 2007 bol pod č. ÚV - 7063/2007 Národnej rade Slovenskej republiky doručený vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. “

Označený návrh zákona sa stal podľa sťažovateľky „nástrojom na opätovnú zmenu“ zákona o koncesionárskych poplatkoch tak, aby ním došlo k úplnej zmene v obsahu záväzkových právnych vzťahov zánikom príslušenstva pohľadávok, t. j. zánikom majetkovej sankcie – poplatku z omeškania. Do uvedeného návrhu zákona bolo na základe pozmeňujúcich návrhov niektorých poslancov národnej rady včlenené v druhom čítaní na schôdzi národnej rady ustanovenie, ktorým sa novelizoval zákon o koncesionárskych poplatkoch. Sťažovateľka namieta ústavnosť zákonodarného procesu a tvrdí, že postup, ktorým sa to udialo, odporuje stanoveným pravidlám rokovania a činnosti národnej rady upravenými v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, čl. 2 ods. 1 a čl. 11 ods. 2 legislatívnych pravidiel tvorby zákonov, ako aj čl. 2 ods. 2 ústavy.

Zákon bol napriek uvedenému schválený národnou radou a vyhlásený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky 12. júla 2007 pod č. 309/2007. Uvedeným dňom nadobudol zároveň účinnosť. Obsahom článku V uvedeného zákona „*ostal jediný § 10c*“, ktorý znie: „Na nedoplatky na poplatkoch, ktoré vznikli do 20. februára 2006, sa ustanovenie § 9 platného do 20. februára 2006 nevzťahuje.“

Sťažovateľka zastáva názor, že „*Zákon č. 309/2007 Z. z. po vyhlásení vyvolal právne účinky nezlučiteľné s princípmi právneho štátu. Retroaktívne zmenil obsah záväzkových právnych vzťahov, ktoré boli konštituované ZoKP (zákonom o koncesionárskych poplatkoch, pozn.) platným do 20. 02. 2006. Zapríčinil v majetkovej sfére sťažovateľa stav právnej neistoty. Negroval vznik majetkovej sankcie – poplatku z omeškania a zreguloval tak právny vzťah, ktorý vznikol pred dňom účinnosti zákona. Výrazne zasiahol do majetkových práv sťažovateľa, pretože vylúčil uplatnenie príslušenstva pohľadávky z koncesionárskych poplatkov. Vyvolal akcesorické právne účinky postihujúce zmluvne prijaté záväzky dlžníkov vyplývajúce z privatívnej novácie uzatvorenej so sťažovateľom pred 12. 02. 2007. Úplne obmedzil základné ľudské právo sťažovateľa vlastniť majetok zaručené v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11. ods. 1 Listiny základných práv a slobôd spôsobom odporujúcim ústave*“.

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka podrobne opisuje, v čom vidí namietané porušenie základných práv a slobôd a uvádza argumenty na podporu svojej sťažnosti.

Poukazujúc na judikatúru ústavného súdu sťažovateľka pripomína, že si je vedomá právneho názoru ústavného súdu v súvislosti s ochranou základných práv a slobôd pred ich porušovaním všeobecne záväzným právnym predpisom. V nadväznosti na to však vyslovuje názor, „*že pokiaľ v danej veci existuje jediný vnútroštátny nástroj ochrany základných práv a slobôd, jeho sťažnosť nie je možné odmietnuť poukazom na procesné ustanovenia. Došlo by tak k porušeniu princíпов právneho štátu*“.

Odvolávajúc sa najmä na Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva sťažovateľka ďalej uvádza, že „princípy právneho štátu nemôžu byť interpretované a aplikované vo vákuu. Je potrebné prihliadnuť ku všetkým relevantným pravidlám medzinárodného práva ľudských práv. Ústava musí byť interpretovaná v čo najväčšej harmónii s ostatnými pravidlami a princípmi medzinárodného práva. Za základný princíp v tejto rovine je nutné považovať ten, podľa ktorého má byť ústava interpretovaná tak, aby v nej zakotvené základné práva a slobody boli chránené účinne a prakticky, skôr ako teoreticky alebo iluzórne“.

So zreteľom na uvedenú skutkovú a právnu argumentáciu sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po náležitom zistení skutkového stavu jej sťažnosti vyhovel a vo veci samej rozhodol týmto nálezom:

„1. Národná rada Slovenskej republiky schválením článku V zákona č. 309/2007 Z. z. ktorým bol doplnený zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 212/1995 Z. z. o koncesionárskych poplatkoch a o zmene zákona č. 468/1991 Zb. o prevádzkovaní rozhlasového a televízneho vysielania v znení neskorších predpisov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 225/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 320/1996 Z. z., zákona č. 188/1999 Z. z., zákona č. 241/2003 Z. z. a zákona č. 96/2006 Z. z. porušila základné právo spoločnosti L. a. s. pokojne užívať svoj majetok, zaručené článkom č. 1 Protokolu č. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Národná rada Slovenskej republiky schválením článku V zákona č. 309/2007 Z. z. ktorým bol doplnený zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 212/1995 Z. z. o koncesionárskych poplatkoch a p zmene zákona č. 468/1991 Zb. o prevádzkovaní rozhlasového a televízneho vysielania v znení neskorších predpisov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 225/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 320/1996 Z. z., zákona č. 188/1999 Z. z., zákona č. 241/2003 Z. z. a zákona č. 96/2006 Z. z. porušila základné ľudské právo spoločnosti L. a. s. vlastniť majetok, zaručené článkom 20 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Národná rada Slovenskej republiky schválením článku V zákona č. 309/2007 Z. z. ktorým bol doplnený zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 212/1995 Z. z.

o koncesionárskych poplatkoch a o zmene zákona č. 468/1991 Zb. o prevádzkovaní rozhlasového a televízneho vysielania v znení neskorších predpisov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 225/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 320/1996 Z. z., zákona č. 188/1999 Z. z., zákona č. 241/2003 Z. z. a zákona č. 96/2006 Z. z. porušila základné ľudské právo spoločnosti L. a. s. vlastníť majetok, zaručené článkom 11 Listiny základných práv a slobôd.

4. Národnej rade Slovenskej republiky prikazuje obnoviť stav pred porušením základného práva spoločnosti L. a. s. na pokojné užívanie svojho majetku zaručeného článkom č. 1 Protokolom č. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného ľudského práva vlastníť majetok zaručeného článkom 20 Ústavy Slovenskej republiky a článkom 11 Listiny základných práv a slobôd prijatím vhodnej právnej úpravy.

5. Spoločnosti L. a. s., priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume, ktorá bude vyčíslená v písomnom vyhotovení nálezu. Národná rada Slovenskej republiky je povinná vyplatiť priznané finančné zadosťučinenie do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet spoločnosti L. a. s.

6. Národná rada Slovenskej republiky je povinná uhradiť spoločnosti L. a. s. trovy konania tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu na účet jej právneho zástupcu JUDr. J. F., B., do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa v konaní podľa čl. 127 ústavy prejavuje jeho viazanosťou petitom sťažnosti, ktorým sťažovateľ vymedzí predmet konania v rámci požadovanej ústavnej ochrany.

Sťažovateľka sa sťažnosťou z 30. augusta 2007 domáha rozhodnutia ústavného súdu, ktorým by vyslovil porušenie jej označených práv národnou radou, ku ktorému malo dôjsť schválením článku V zákona č. 309/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony inter alia aj zákon o koncesionárskych poplatkoch.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že podanie sťažovateľky je síce formálne označené ako sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ale z hľadiska obsahu ide o návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy.

Ústavný súd rešpektuje vôľu sťažovateľky a jej podanie posudzuje ako sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Ak by ústavný súd pokladal podanie sťažovateľky za návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy, tak by ho musel odmietnuť ako podaný zjavne neoprávnenou osobou, lebo sťažovateľka ako právnická osoba - obchodná spoločnosť - nepatrí medzi subjekty, ktoré sú podľa čl. 130 ods. 1 písm. a) až f) ústavy oprávnené (aktívne procesne legitimované) podať návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov.

V zmysle judikatúry ústavného súdu vzťahujúcej sa na konania o podnete, teda pred novelizáciou ústavy zavedenej ústavným zákonom č. 90/2001 Z. z. ústavný súd pri posudzovaní otázky zjavnej neopodstatnenosti podnetu zisťuje, či prekážkou jeho prijatia nie je ústavná a zákonná úprava jednotlivých typov konaní pred ústavným súdom (m. m. I. ÚS 23/99 až I. ÚS 29/99). Každé z týchto konaní pred ústavným súdom sa vyznačuje tým, že ho možno začať iba ako samostatné konanie a iba na návrh oprávnených subjektov. Preto žiadne z týchto konaní nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania pred ústavným súdom. Vychádzajúc z uvedenej ústavnej a zákonnej úpravy preto za opodstatnené návrhy na začatie konania pred ústavným súdom (vrátane podnetov fyzických a právnických osôb) možno považovať len tie, o ktorých je možné konať a aj rozhodnúť v niektorom z ústavou ustanovených typov konaní pred ústavným súdom ako v samostatnom konaní.

Ústavný súd potvrdil túto skutočnosť aj v súvislosti s konaním o podnete vo veci vedenej pod sp. zn. I. ÚS 96/93, keď konštatoval: „Konanie o podnete fyzických alebo právnických osôb nemožno začať a vysloviť v ňom porušenie ústavného práva, ak takémuto konaniu musí predchádzať konanie pred ústavným súdom podľa druhej hlavy tretej časti zákona o ústavnom súde, pričom navrhovateľ nemá procesnú legitimáciu na začatie takéhoto konania.“ Ústavný súd ani na základe argumentácie sťažovateľky obsiahnutej v jej sťažnosti nevidí dôvod sa od tejto judikatúry odkloniť a zotrváva na názore, že aj pre konanie o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy zavedenom po novelizácii ústavy ústavným zákonom č. 90/2001 Z. z. naďalej platí konštantná judikatúra ústavného súdu (napr.

I. ÚS 96/93, I. ÚS 106/93), podľa ktorej nemožno účel konania o súlade právnych predpisov dosiahnuť v inom type konania (napr. III. ÚS 18/02, III. ÚS 244/04).

Tento názor ústavný súd vyslovuje aj s poukazom na to, že ústavným zákonom č. 92/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, sa s účinnosťou od 1. apríla 2006 rozšíril okruh aktívne procesne legitimovaných subjektov, ktoré môžu predložiť ústavnému súdu návrh na začatie konania podľa čl. 125 ústavy aj u verejného ochrancu práv.

Verejný ochranca práv je nezávislý orgán Slovenskej republiky, ktorý v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom chráni základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb, môže podať ústavnému súdu návrh na začatie konania vo veciach súladu právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva alebo slobody alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom [čl. 130 ods. 1 písm. f) ústavy], resp. ak všeobecne záväzný právny predpis porušuje základné právo alebo slobodu priznanú fyzickej osobe alebo právnickej osobe (čl. 151a ods. 2 ústavy).

Pokiaľ sťažovateľka uvádza ako príklad prieniku práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru do oblasti verejného práva v rozhodnutiach Európskeho súdu pre ľudské práva prípad *Éditions Périscope v. Francúzsko*, kde išlo o uplatnenie náhrady škody v súvislosti s diskriminačným postupom daňových úradov pri poskytovaní daňových úľav, ústavný súd považuje túto argumentáciu za nepatričnú a zastáva názor, že označené rozhodnutie je založené na iných skutkových a právnych okolnostiach, než je to v prípade sťažovateľky.

Stabilnou súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu je taktiež právny názor, že: „sťažnosťou podľa čl. 127 ústavy sa možno brániť len proti porušeniam základných práv individuálnymi, a nie normatívnymi právnymi aktmi. Preto nemožno v konaní o ústavnej sťažnosti vysloviť, že k porušeniu ústavného práva došlo priamo ustanovením

(v okolnostiach prípadu schválením) normatívneho právneho aktu, ale iba jeho konkrétnou aplikáciou“ (III. ÚS 18/02).

Schválenie právneho predpisu národnou radou, resp. jeho novelizáciu, nemožno kvalifikovať ako rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah orgánu verejnej moci do základných práv a slobôd fyzickej osoby alebo právnickej osoby, pretože takýto zásah musí spĺňať atribúty individuálneho aktu aplikácie práva alebo iného individuálneho zásahu do základných práv a slobôd sťažovateľa.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Ústavný súd ako štátny orgán verejnej moci vychádza pri výkone svojej jurisdikcie dôsledne z uvedeného ústavného princípu (ktorý musí rešpektovať každý orgán verejnej moci), a preto čo sa týka medzí, rozsahu a spôsobu, môže uplatňovať štátnu moc iba v zákonom a ústavnom rámci (čl. 2 ods. 2 ústavy), čo sa považuje v podmienkach právneho štátu za *conditio sine qua non* pre akúkoľvek legitímnu činnosť jeho orgánov. Za tohto stavu sa ústavný súd nemohol zaoberať meritórnymi argumentmi sťažovateľky, hoci pripúšťa, že by za určitých okolností mohli mať svoju ústavnoprávnu relevanciu.

V nadväznosti na toto konštatovanie považuje ústavný súd za vhodné poznamenať, že právnické osoby môžu mať vo viacerých prípadoch odôvodnený záujem na podaní návrhu na začatie konanie o súlade právnych predpisov, osobitne je to tak v prípadoch, ak ide o zákon, prípadne iný právny predpis, ktorý zasahuje do ich základných práv a slobôd. Nedostatok aktívnej procesnej legitimácie na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov možno za takejto situácie v praxi preklenúť iniciovaním podania takéhoto návrhu u subjektov, ktoré sú oprávnené ho podať. Do úvahy prichádza najmä podanie podnetu podľa § 31 a nasl. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, v ktorom môžu právnické osoby (ako aj fyzické osoby) iniciovať u generálneho prokurátora Slovenskej republiky podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov. Vzhľadom na ústavnú funkciu prokuratúry chrániť práva a zákonom

chránené záujmy fyzických osôb a právnických osôb, by generálny prokurátor Slovenskej republiky mal takémuto podnetu za predpokladu, že bude kvalifikovane zdôvodnený, vyhovieť. Podanie takéhoto návrhu je však možné iniciovať aj u iných oprávnených subjektov, najmä u poslancov národnej rady a podnetom podľa § 13 zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov.

Sťažovateľka v okolnostiach daného prípadu neuvádza žiadne konkrétne porušenie svojho práva (na základe individuálneho aktu aplikácie práva alebo iného individuálneho zásahu do jej práv) na pokojné užívanie svojho majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny v dôsledku schválenia článku V zákona č. 309/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, a ktorým bol novelizovaný zákon o koncesionárskych poplatkoch.

Vzhľadom na tieto dôvody ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenú a rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd nepovažoval za dôvodné zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2008